

OLAĞAN KANUN YOLLARI

KANUNYOLLARI

OLAĞAN

İTİRAZ

İSTİNAF

TEMYİZ

OLAĞANÜSTÜ

YAR. CUM. BAŞ
SAV İTİRAZI

KANUN
YARARINA
BOZMA

YARGILAMANIN
YENİLENMESİ

KANUN YOLUNA
BAŞVURULMASININ
SONUCLARI

KABUL
EDİLEBİLİRLİK
DENETİMİ

OLAĞAN KANUN
YOLUNDA HÜKMÜN
KESİNLEŞMESİNİ
ÖNLER

YALNIZCA OLAĞAN
KANUN YOLUNDA
İNFAZI ÖNLER

MERCI BAŞVURU İLE
BAĞLIDIR
?

SONUCUNDA
VERİLEN KARAR
KESİNDİR

KARAR ETKİSİNİ
SADECE BAŞVURAN
YÖNÜNDEN
GÖTERİR

CEZANIN
AĞIRLAŞTIRILMASI
YASAĞI

m. 265

m. 283

m. 307/4

m. 323/2

CMUK m.

326/4

GENEL HÜKÜMLER

- Menfaat
- Dava sayısı
- Avukatın yetkisi m. 261
- Eş ve yasal temsilcinin yetkisi m. 262
- Kanun yolunun belirlenmesinde yanılma m. 264
 - Savcının yanılması
- Başvurudan vazgeçme m. 266

Çocuk ve kendisini savunmayacak durumda olanların müdafinin özel durumu m. 266/3

İTİRAZ KANUN YOLU

İTİRAZ KANUN YOLU

İTİRAZ KANUN YOLU

HAKİMLİK MAKAMI
KARARLARINA KARŞI
(KURAL)
CMK m. 267

MAHKEME MAKAMI
KARARLARINA KARŞI
(İSTİSNA)
YALNIZCA KANUNDA
AÇIKÇA BELİRTİLEN
HALLERDE

TUTUKLAMA KARARINA KARŞI İTİRAZ KANUN YOLUNUN İŞLEYİŞİ

- Kovuşturma evresinde verilen salıverilme kararlarına itiraz edilememesi
- 5320 sayılı Kanun geçici m. 9

AİHS Ek 7 Numaralı Protokol

01.08.2016'da yürürlüğe girdi

Sayfa : 24

RESMÎ GAZETE

8 Nisan 2016 – Sayı : 29678

MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

Karar Sayısı : 2016/8717

Türkiye Cumhuriyeti adına 14 Mart 1985 tarihinde imzalanan ve 10/3/2016 tarihli ve 6684 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli “11 No’lu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme’ye Ek 7 No’lu Protokol”ün onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 28/3/2016 tarihli ve 10719437 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28/3/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 2- Cezai Konularda Temyiz Hakkı

1- Mahkeme tarafından ceza gerektiren bir suç nedeniyle mahkûm edilen herkes, mahkûmiyetinin veya hükmolunan cezanın yüksek bir mahkeme tarafından yeniden incelenmesini sağlama hakkına sahiptir. Bu hakkın kullanımı, kullanımının dayanakları dâhil kanunla düzenlenir.

2- Kanunla belirlenmiş hafif nitelikli suçlar bakımından veya ilgili kişinin, ilk davada en yüksek mahkeme tarafından yargılanmış veya beraat kararına karşı yapılan itirazın ardından hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş olması durumlarında, bu hak istisnalara tabi olabilir.

İSTİNAF KANUN YOLU

- İncelmenin niteliği

Özel kanunların temyize ilişkin hükümleri

Madde 285 – (1) Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü hariç; diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtaya başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin ilk derece mahkemelerinin karar ve hükümlerine karşı istinaf yoluna başvurulur.

CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞ BİRLİĞİ KANUNU Kanun Numarası : 6706, Kabul Tarihi : 23/4/2016

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

(2) Talep eden devlet tarafından gönderilen belgelerin yeterli görülmemesi hâlinde mahkeme, uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.

(3) İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.

(4) **Mahkemenin kararına karşı temyiz yoluna başvurulabilir.** Yargıtay bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandırır. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezi Makama gönderilir.

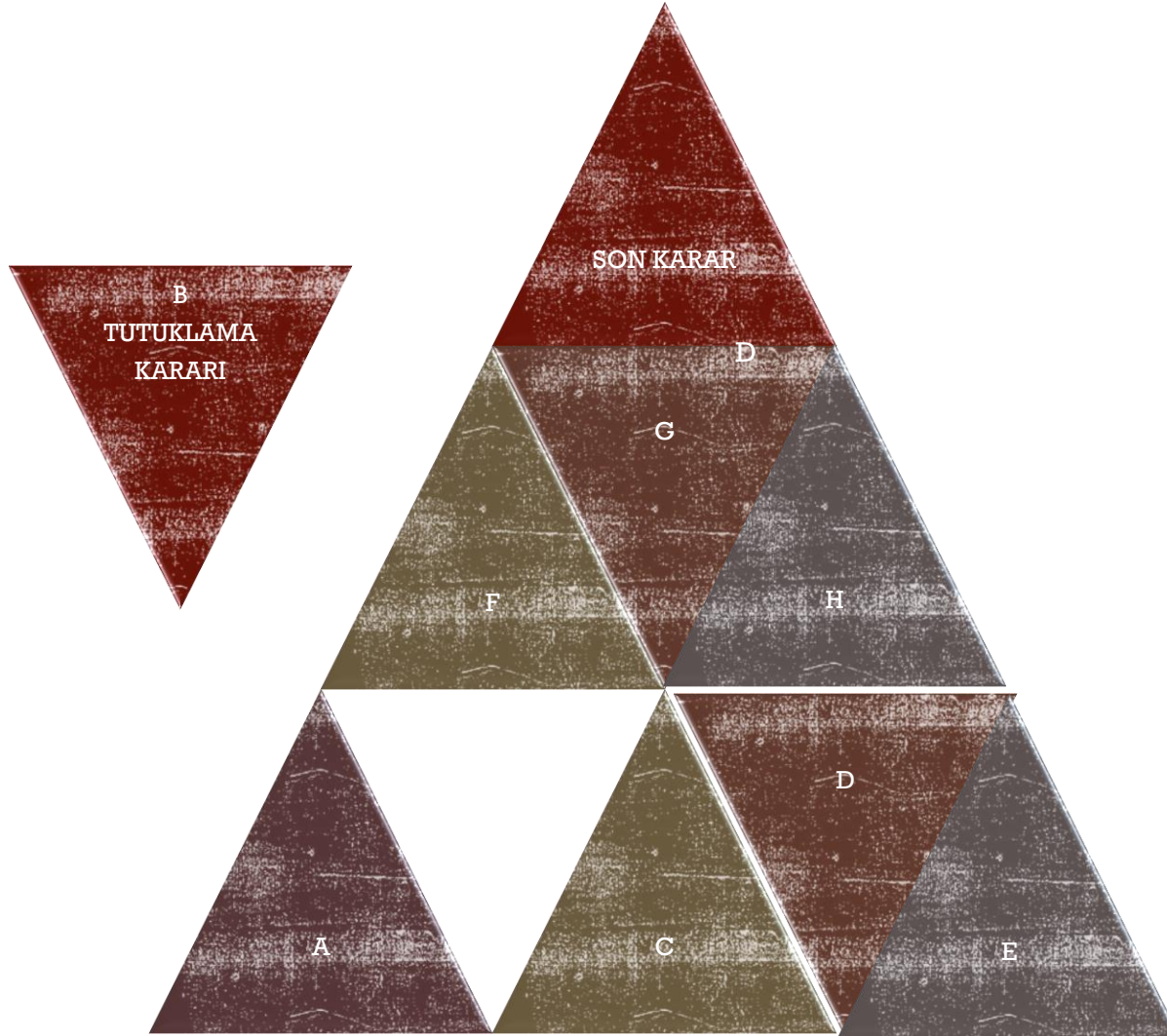
5320 SAYILI “CEZA MUHALEMESİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN” UN 8. MADDESİ

MİLAT 20 Temmuz 2016

- **Temyiz ve karar düzeltme**
- *Madde 8- (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, **kesinleşinceye kadar** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. (Ek cümle: 1/7/2016-6723/33 md.) **Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez.** (Ek cümle: 6/12/2006-5560/29 md.) Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir.*

HANGİ KARARLAR İSTİNAF (m. 272/2) VEYA TEMYİZ EDİLEBİLİR (m. 306)

İstinaf

Madde 272 – (1) İlk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, onbeş yıl ve daha fazla hapis cezalarına ilişkin hükümler, bölge adliye mahkemesince **re'sen incelenir.**

(2) Hükümden önce verilip hükme esas teşkil eden veya başkaca kanun yolu öngörülmemiş olan mahkeme kararlarına karşı da hükümle birlikte istinaf yoluna başvurulabilir.

(3) Ancak;

a) **(Değişik: 31/3/2011-6217/23 md.) Hapis cezasından çevrilen adlî para cezaları hariç olmak üzere,** sonuç olarak belirlenen üçbin Türk Lirası dâhil adlî para cezasına mahkûmiyet hükümlerine,

b) Üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adlî para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,

c) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere,

Karşı istinaf yoluna başvurulamaz. **(Ek cümle:14/4/2020-7242/17 md.) Bu suretle verilen hükümler tekerrüre esas olmaz.**

İstinaf istemi ve süresi

Madde 273 – (1) İstinaf istemi, **hükmün açıklanmasından itibaren yedi gün içinde hükmü** veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

(2) Hüküm, istinaf yoluna başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, **süre tebliğ tarihinden başlar.**

(3) **(Değişik: 18/6/2014-6545/75 md.)** Ağır ceza mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcıları, mahkemelerinin yargı çevresi içerisindeki asliye mahkemelerinin hükümlerine karşı, **kararın o yer Cumhuriyet başsavcılığına geliş tarihinden itibaren yedi gün içinde istinaf yoluna başvurabilirler.**

(4) Sanık ve bu Kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanların dilekçe veya beyanında, **başvuruya ilişkin nedenlerin gösterilmemesi inceleme yapılmasına engel olmaz.**

(5) **Cumhuriyet savcısı, istinaf yoluna başvurma nedenlerini gerekçeleriyle birlikte yazılı isteminde açıkça gösterir. Bu istem ilgililere tebliğ edilir.** İlgililer, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.

- Süre tutulabilir mi? Süre tutum dilekçesi diye bir şey var mı? (m. 273)
- Gerekçe tebliğ edilmemişse (m. 275)

İstinaf başvurusunun etkisi

Madde 275 – (1) Süresi içinde yapılan istinaf başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

(2) Hüküm, istinaf yoluna başvuran Cumhuriyet savcısına veya ilgililere **gerekçesiyle birlikte açıklanmamışsa; hükme karşı istinaf yoluna başvurulduğunun mahkemece öğrenilmesinden itibaren gerekçe, yedi gün içinde tebliğ edilir.**

YEREL MAHKEMENİN KABUL EDİLEBİLİRLİK DENETİMİ

CMK m. 276

BAM a başvuru
CMK 276/2

BAM'IN ÖN İNCELEMESİ

CMK m. 279

YER İTİBARI İLE
YETKİ

SÜRE

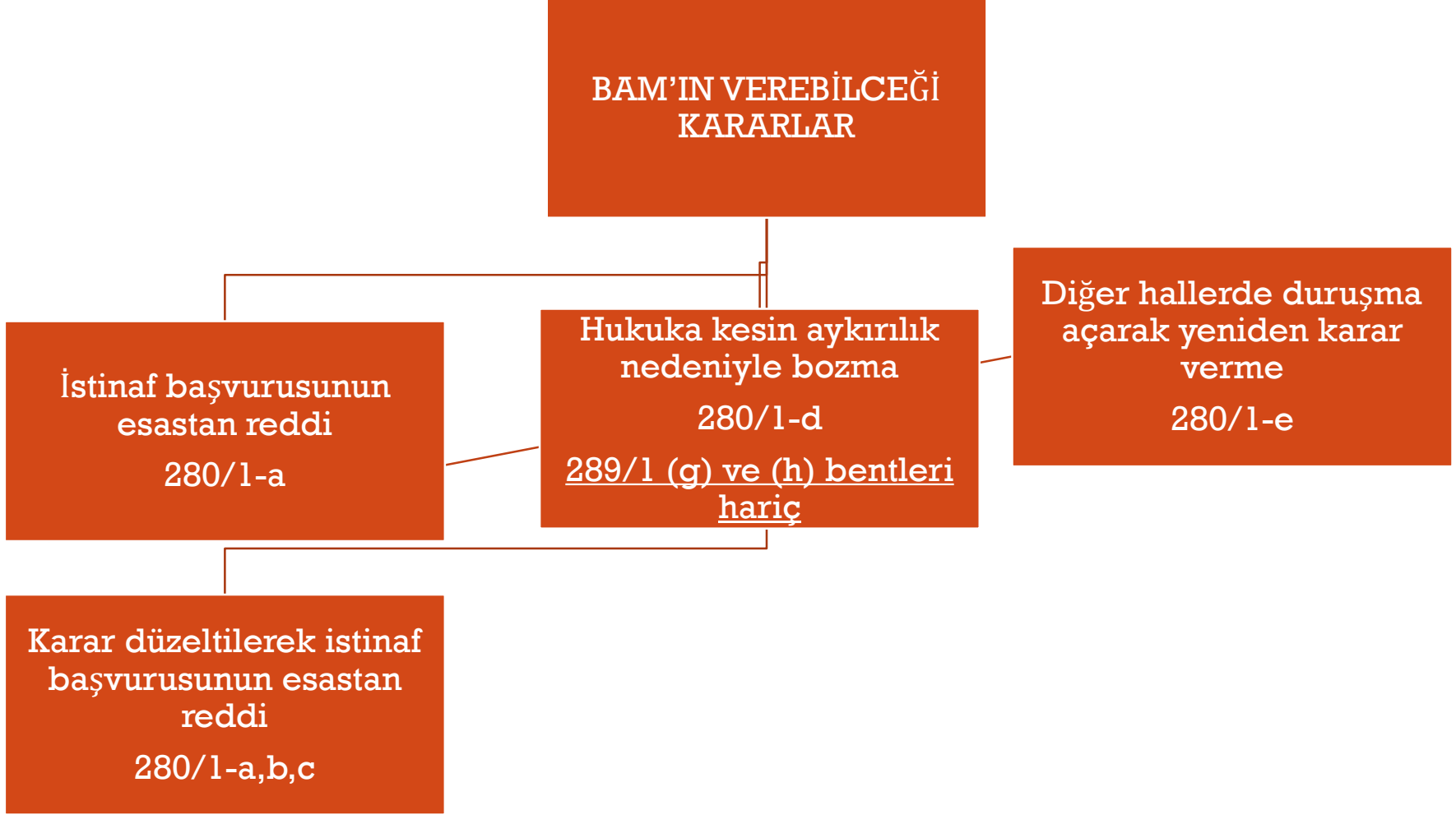
HÜKME KARŞI
İSTİNAFA
BAŞVURULMASININ
MÜMKÜN OLUP
OLMADIĞI

BAŞVURU HAKKI

İtiraz kanun yolu
CMK 279 son cümle

BÖLGE ADLİYE MAHKESİ'NİN VEREBİLECEĞİ KARARLAR

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE İNCELEME VE KOVUŞTURMA (1)(2)(3)(4)

Madde 280 – (1) Bölge adliye mahkemesi, (...) ⁽¹⁾ dosyayı ve dosyayla birlikte sunulmuş olan delilleri inceledikten sonra;

- a) İlk derece mahkemesinin kararında usule veya esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılığın bulunmadığını, delillerde veya işlemlerde herhangi bir eksiklik olmadığını, ispat bakımından değerlendirmenin yerinde olduğunu saptadığında **istinaf başvurusunun esastan reddine**, 303 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerinde yer alan ihlallerin varlığı hâlinde **hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine**, ⁽²⁾⁽³⁾
- b) (**Ek: 20/7/2017-7035/15 md.**) Cumhuriyet savcısının istinaf yoluna başvurma nedenine uygun olarak mahkumiyete konu suç için kanunda yazılı cezanın en alt derecesinin uygulanmasını uygun görmesi hâlinde, **hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine**,
- c) (**Ek: 17/10/2019-7188/27 md.**)⁽⁵⁾ Başka bir araştırmaya ihtiyaç duyulmadan cezayı kaldıran veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebeplere ya da şahsî cezasızlık sebeplerine bağlı olarak daha az ceza verilmesini veya ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesini gerektiren hâllerde, **hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine**,
- d) (**Ek: 20/7/2017-7035/15 md.**) Olayın daha fazla araştırılmasına ihtiyaç duyulmadan davanın reddine karar verilmesi veya güvenlik tedbirlerine ilişkin hatalı kararın düzeltilmesi gereken hâllerde **hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine**,
- e) İlk derece mahkemesinin kararında 289 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentleri hariç diğer bentlerinde belirtilen bir hukuka aykırılık nedeninin bulunması hâlinde hükmün bozulmasına ve **dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolünmek üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine** veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilmesine, ^{(3) (4)}
- f) (**Ek: 17/10/2019-7188/27 md.**)⁽⁵⁾ Soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmediğinin veya önödeme ve uzlaştırma usulünün uygulanmadığının anlaşılması ya da davanın ilk derece mahkemesinde görülmekte olan bir dava ile birlikte yürütülmesinin zorunlu olması hâlinde hükmün bozulmasına ve **dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolünmek üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine** veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilmesine,
- g) Diğer hâllerde, gerekli tedbirleri aldıktan sonra (...) davanın yeniden görülmesine ve duruşma hazırlığı işlemlerine başlanmasına, ⁽²⁾⁽³⁾

Karar verir.

- (1) 15/8/2016 tarihli ve 674 sayılı KHK'nin 15 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "**Cumhuriyet Bassavcılığının tebliğnamesini**," ibaresi yürürlükten kaldırılmış olup, daha sonra bu hüküm 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

İSTİNAF VE/VEYA TEMYİZ SEBEBİ

MUTLAK

CMUK m. 308

CMK m. 289

NİSBİ

CMUK m. 307

CMK m.288

Temyiz nedeni madde 288

- (1) Temyiz, ancak hükmün hukuka aykırı olması nedenine dayanır.
- (2) Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır

Temyiz olağan ve hukuki derece kanun yoludur.

HUKUKA KESİN AYKIRILIK HÂLLERİ M. 289 (MUTLAK TEMYİZ NEDENLERİ)

(1) Temyiz dilekçesi veya beyanında gösterilmiş olmasa da aşağıda yazılı hâllerde hukuka kesin aykırılık var sayılır:

- a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması.
- b) Hâkimlik görevini yapmaktan kanun gereğince yasaklanmış hâkimin hükme katılması.
- c) Geçerli şüphe nedeniyle hakkında ret istemi öne sürülmüş olup da bu istem kabul olunduğu hâlde hâkimin hükme katılması veya bu istemin kanuna aykırı olarak reddedilip hâkimin hükme katılması.
- d) Mahkemenin kanuna aykırı olarak davaya bakmaya kendini görevli veya yetkili görmesi.
- e) Cumhuriyet savcısı veya duruşmada kanunen mutlaka hazır bulunması gereken diğer kişilerin yokluğunda duruşma yapılması.
- f) Duruşmalı olarak verilen hükümde açıklık kuralının ihlâl edilmesi.
- g) Hükümün 230 uncu madde gereğince gerekçeyi içermemesi.
- h) Hüküm için önemli olan hususlarda mahkeme kararı ile savunma hakkının sınırlandırılmış olması.
- i) Hükümün hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delile dayanması

- *Duruşma hazırlığı*
- **Madde 281 – (1)** Duruşma hazırlığı aşamasında bölge adliye mahkemesi başkanı veya görevlendireceği üye, 175 inci madde hükümlerine uygun olarak duruşma gününü saptar; gerekli çağrılarını yapar. ~~Tutuksuz sanığa yapılacak çağrıda kendi başvurusu üzerine açılacak davanın duruşmasına gelmediğinde davasının reddedileceği ayrıca bildirilir.~~
- (2) Mahkemece, gerekli görülen tanıkların, bilirkişilerin dinlenilmesine ve keşfin yapılmasına karar verilir.

- 14. İtiraz konusu kural ile kanun koyucu, tutuksuz sanığa yapılacak çağrıda sanığın istinaf duruşmasına katılmadığı takdirde açtığı istinaf davasının reddedileceğinin ihtar edileceğini düzenlemiştir. Bu hüküm uyarınca davetiye tebliğine rağmen duruşmaya katılmayan tutuksuz sanığın istinaf başvurusunun reddine karar verilecektir. **Bununla birlikte kural, istinaf duruşmasına katılmayan tutuksuz sanığın kendisini bir müdafî vasıtasıyla temsil ettirmesi hâline de özel bir düzenleme öngörmemiştir.** Başka bir ifade ile istinaf duruşmasına katılmayan sanık, kendisini bir müdafî aracılığıyla o duruşmada temsil ettirse dahi kural gereği istinaf başvurusu reddedilecektir. Bu sonuç da sanığın savunma hakkı kapsamında müdafî yardımından yararlanma hakkını zedelemektedir. İtiraz konusu kuralla kanun koyucunun ceza muhakemesinin temel amacı olan maddi gerçeğe ulaşma amacı karşısında **istinaf yargılamasının hızlandırılması amacına öncelik verdiği anlaşılmaktadır.** Ancak yukarıda ifade edildiği üzere bu konudaki tercihin; kişilerin savunma hakkını, bu çerçevede müdafî yardımından yararlanma hakkını kullanılamaz hâle getirmemesi gerekir. Tutuksuz sanığın müdafî yardımından yararlanma hakkını yitirmesine neden olan itiraz konusu kural bu yönüyle adil yargılanma hakkıyla bağdaşmamaktadır.
- 15. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 36. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

- *MEVCUT HALİ*
- *İstisnalar* ⁽²⁾⁽³⁾
- **Madde 282 –** (1) Duruşma açıldığında aşağıda gösterilen istisnalar dışında bu Kanunun duruşma hazırlığı, duruşma ve karara ilişkin hükümleri uygulanır:
 - a) Duruşma, bu Kanunun öngördüğü genel hükümlere göre başladıktan sonra görevlendirilen üyenin inceleme raporu **anlatılır.** ⁽²⁾
 - b) İlk derece mahkemesinin gerekçeli hükmü **anlatılır.** ⁽²⁾
 - c) **(Değişik: 20/7/2017-7035/17 md.)** İlk derece mahkemesinde dinlenen tanıkların ifadelerini içeren tutanaklar ile keşif tutanakları ve bilirkişi raporu **anlatılır.**
 - d) **(Ek: 20/7/2017-7035/17 md.)** Bölge adliye mahkemesi duruşma hazırlığı aşamasında toplanan delil ve belgeler, yapılmışsa keşif ve bilirkişi açıklamalarına ilişkin tutanak ve raporlar **anlatılır.** ⁽²⁾⁽³⁾
 - e) Bölge adliye mahkemesi duruşmasında dinlenilmeleri gerekli görülen tanık ve bilirkişiler çağrılır. ⁽²⁾
 - f) **(Ek: 17/10/2019-7188/28 md.)** Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin davetiye tebliğ edilmesine **rağmen duruşmaya gelmemesi hâlinde duruşmaya devam edilerek sanığın sorgu tutanakları anlatılmak suretiyle dava yokluklarında bitirilebilir.** Ancak, 195 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, sanık hakkında verilecek ceza, ilk derece mahkemesinin verdiği cezadan daha ağır ise, her hâlde sanığın dinlenmesi gerekir.

CEZANIN AĞIRLAŞTIRILMASI YASAĞI VE DİRENME YASAĞI

- *Sanık lehine başvurma hâlinde verilecek hüküm*
- **Madde 283** – (1) İstinaf yoluna **YALNIZ** sanık lehine başvurulmuşsa, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.
- *(4) 20/7/2017 tarihli ve 7035 sayılı Kanununun 18 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasına “yoluna” ibaresinden sonra gelmek üzere “yalnız” ibaresi eklenmiştir.*

Hükmün temyiz kanun yolundaki karşılığı

- 307/4(4) Hüküm **yalnız** sanık tarafından veya onun lehine Cumhuriyet savcısı veya 262 nci maddede gösterilen kişilerce temyiz edilmişse, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.
- *Direnme yasağı*
- **Madde 284** – (1) Bölge adliye mahkemesi karar ve hükümlerine karşı direnilemez; bunlara karşı herhangi bir kanun yoluna gidilemez.
- (2) İtiraz ve temyize ilişkin hükümler saklıdır.

TEMYİZ KANUN YOLU

5320 SAYILI “CEZA MUHALEMESİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN” UN 8. MADDESİ

- **Temyiz ve karar düzeltme**
- **Madde 8- (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. (Ek cümle: 1/7/2016-6723/33 md.) Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez. (Ek cümle: 6/12/2006-5560/29 md.) Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir.**

MİLAT 20 Temmuz 2016

5271 SAYILI KANUN UYARINCA İSTİNAFTA KESİNLEŞEN HÜKÜMLER

- İstinaf mahkemesi bozma kararları (ilk dereceye geri döndü)
- 286/2
- a) İlk derece mahkemelerinden verilen **beş yıl veya daha az hapis cezaları** ile **miktarı ne olursa olsun** adli para cezalarına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine dair bölge adliye mahkemesi kararları,
- b) İlk derece mahkemelerinden verilen **beş yıl veya daha az hapis cezalarını artırmayan bölge adliye mahkemesi kararları,**
- c) **(Ek: 20/7/2017-7035/20 md.)** Hapis cezasından çevrilen seçenek yaptırımlara ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen; seçenek yaptırımlara **ilişkin her türlü kararlar ve** istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar, ⁽²⁾
- d) **(Değişik: 18/6/2014-6545/78 md.)** İlk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı **iki yıla kadar (iki yıl dâhil) hapis cezasını gerektiren suçlar** ve bunlara bağlı adli para cezalarına ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları, ⁽²⁾
- e) **Adli para cezasını gerektiren suçlarda** ilk derece mahkemelerinden verilen hükümlere ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları, ^{(2) (3)}
- f) **(Değişik: 18/6/2014-6545/78 md.)** **Sadece eşya veya kazanç müsaderesine** veya bunlara yer olmadığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak **istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları,** ⁽¹⁾
- g) **On yıl veya daha az hapis cezasını veya adli para cezasını gerektiren suçlardan,** ilk derece mahkemesince verilen beraat kararları ile ilgili olarak (...) ⁽²⁾ **istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları,** ^{(1) (2)}
- h) **(Değişik: 18/6/2014-6545/78 md.)** **Davanın düşmesine, ceza verilmesine yer olmadığına, güvenlik tedbirine ilişkin ilk derece mahkemesi kararları** ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen bu tür kararlar veya istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar, ⁽¹⁾
- ı) Yukarıdaki bentlerde yer alan sınırlar içinde kalmak koşuluyla aynı hükümde, cezalardan ve kararlardan birden fazlasını içeren bölge adliye mahkemesi kararları, ⁽¹⁾

KESİNLEŞME SINIRININ ALTINA OLMASINA RAĞMEN TEMYİZ KANUN YOLU AÇIK OLAN HÜKÜMLER (CMK 286/3)

- (3) **(Ek:17/10/2019-7188/29 md.)** İkinci fıkrada belirtilen temyiz edilemeyecek kararlar kapsamında olsa bile aşağıda sayılan suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları temyiz edilebilir:
 - a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
 - 1. Hakaret (madde 125, üçüncü fıkra),
 - 2. Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit (madde 213),
 - 3. Suç işlemeye tahrik (madde 214),
 - 4. Suçu ve suçluyu övme (madde 215),
 - 5. Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama (madde 216),
 - 6. Kanunlara uymamaya tahrik (madde 217),
 - 7. Cumhurbaşkanı hakaret (madde 299),
 - 8. Devletin egemenlik alametlerini aşağılama (madde 300),
 - 9. Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama (madde 301),
 - 10. Silâhlı örgüt (madde 314),
 - 11. Halkı askerlikten soğutma (madde 318),
 - suçları.
 - b) Terörle Mücadele Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci ve dördüncü fıkrası ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar.
 - c) Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrası, 31 inci maddesi ve 32 nci maddesinde yer alan suçlar.

TEMYİZ SEBEBİ

MUTLAK

CMUK m. 308

CMK m. 289

NİSBİ

CMUK m. 307

CMK m.288

Temyiz nedeni madde 288

- (1) Temyiz, ancak hükmün hukuka aykırı olması nedenine dayanır.
- (2) Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır

**Temyiz olağan ve hukuki derece kanun yoludur.
CMK 289/1-i**

CMUK'NIN TERMİNOLOJİSİNDE
TEMYİZE İLİŞKİN DİLEKÇELER m.
314, m. 316

TEMYİZ
İSTİDASI

TEMYİZ
LAYİHASI

TEMYİZ SÜRESİ?
TEMYİZ TALEBİNİN ETKİSİ? m. 312.9
SÜRE TUTUM DİLEKÇESİ EFSANESİ

TEMYİZ TALEFİ CMK M 291-296

CMK'NIN TERKİNOLOJİSİNDE
TEMYİZE İLİŞKİN DİLEKÇELER

TEMYİZ
İSTEMİ (BAŞVURUSU)

GEREKÇELİ TEMYİZ
DİLEKÇESİ
(EK DİLEKÇE)

TEMYİZ SÜRESİ NE KADAR? KİME GÖRE NEYE GÖRE

Temyiz talebi ve süresi: Madde

310 – (Değişik: 21/5/1985 -

3206/60 md.) **Temyiz talebi,**

hükmün tefhiminden bir hafta içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt katibine yapılacak beyanla olur.

Beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hakime tasdik ettirilir. Hükmün tefhimi sanığın yokluğunda olmuşsa bu süre tebliğ tarihinden başlar. Sulh mahkemelerinin temyizi kabil kararları, yargı çevresi içinde buldukları asliye ve ağır ceza mahkemeleri nezdindeki Cumhuriyet savcılar tarafından, tefhim tarihinden itibaren bir ay içinde temyiz edilebilir.

- *Temyiz istemi ve süresi* ⁽¹⁾
- **CMK Madde 291 – (1)** Temyiz istemi, hükmün açıklanmasından itibaren **on beş gün** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu bulunan sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır. (1)

İSTİNAF MAHKEMESİNİN KABUL EDİLEBİLİRLİK DENETİMİ

CMK m. 296

YARGITAY'A BAŞVURU
CMUK m. 315/2
CMK 296/2

YARGITAY'IN ÖN İNCELEMESİ

CMUK m. 317

SÜRE

HÜKMÜN TEMYİZ
EDİLİP
EDİLMESİNİN
MÜMKÜN OLUP
OLMADIĞI

TEMYİZ ETME
HAKKI

YARGITAY'IN ÖN İNCELEMESİ

CMK m. 298

SÜRE

HÜKMÜN TEMYİZ
EDİLİP
EDİLMESİNİN
MÜMKÜN OLUP
OLMADIĞI

TEMYİZ ETME
HAKKI

GEREKÇE

TEMYİZ TALEBİ SONRASI YAPILACAK İŞLEMLER

Kabul edilebilirlik
denetimi
KABUL

Temyiz
dilekçelerinin teatisi
CMUK m. 316
CMK m. 297

Dosyanın
gönderilmesi

Yargıtay C.S.
Tebliğname
CMUK m. 316/3
CMK m. 297/3

DAİRE

TEMYİZ İNCEMESİNİN DURUŞMALI YAPILMASININ (MURAFANIN) ŞARTLARI

20.11.2017 TARİHİNE KADARKİ HALİ

CMUK m. 318

CMK m. 299

SOMUT CEZA 10 YIL
VEYA ÜSTÜNDE

TEMYİZ İSTİDASINDA
(BAŞVURUSU
SIRASINDA)
DURUŞMA TALEP
EDİLMİŞ OLMASI

TEMYİZ İNCEMESİNİN DURUŞMALI YAPILMASININ (MURAFANIN) ŞARTLARI

20.11.2017 TARİHİNDEN SONRAKİ HALİ

CMUK m. 318

CMK m. 299

Duruşmalı inceleme ⁽²⁾

Madde 299 – (1) On yıl veya daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümlerde, Yargıtay, **incelemelerini uygun görmesi halinde duruşma yoluyla yapabilir.** Duruşma gününden sanığa, katılana, müdafii ve vekile haber verilir. Sanık, duruşmada hazır bulunabileceği gibi, kendisini bir müdafii ile de temsil ettirebilir.
(2)

(2) Sanık, tutuklu ise duruşmaya katılmak isteminde bulunamaz.

20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı KHK'nin 100 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "sanığın veya katılanın temyiz başvurusundaki istemi üzerine veya re'sen duruşma yoluyla yapar" ibaresi "uygun görmesi halinde duruşma yoluyla yapabilir" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanununun 94 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

**SONUÇ: YARGITAY İSTERSE MURAFAYA
YAPAR İSTEMEZSE YAPMAZ**

YARGITAY'IN DOSYAYI GERİ GÖNDERMESİ

EKSİK İŞLEM

DURMA
NEDENİNİN
VARLIĞI

SON KARARIN
VERİLMEMİŞ
OLMASI

YARGITAY'IN TEMYİZ İNCELEMESİ SONUNDA VERDİĞİ KARARLAR

DAVANIN REDDİ

(ONAMA)

CMK 302/1

İlk derece mah gönd üzere BAM A
GİDER

ISLAH

CMUK m. 322

CMK m. 303

İlk derece mah gönd üzere BAM A
GİDER

DÜŞME

**KESİN
HÜKÜM**

**KESİN
HÜKÜM**

**KESİN
HÜKÜM**

BOZMA
CMUK m. 321
CMK 302/2 ve 3

Esasa ilişkin bir karar
verebiliyorsa bu kararı veremez

DOSYA HÜKMÜ VEREN BAMA
VEYA İLK DERECEYE GÖNDERİLİR
CMUK m. 322/2
CMK 304/3 VE 304/4

DOSYA GÖREVLİ VEYA YETKİLİ
MAHKEMEYE GÖNDERİLİR
CMUK m. 323
CMK 304/2

DOSYA O DERCEDE DİĞER BİR
CIVAR MAHKEMEYE GÖNDERİLİR
(BOZMADAN SONRAKİ DERECE)
CMUK m. 322/2
CMK 304/2

CMK 302/3
BAŞVURUDA YER ALAN BİR
NEDENLE BOZDUYSA DİĞER
HUKUKA AYKIRILIKLAR DA
GÖSTERİLİR

Nisbi nedenlerin hükme etki
etmesi gerekir. Diğerlerinin varlığı
yeterli
Ancak ikisi de başvuruda yer
almalı

BAM
HÜKÜM

DAİRE
ONAMA
(kesin)

DAİRE
BOZMA

BAM
UYMA, YARGILAMA, HÜKÜM

BAM
DİRENME

DAİRE
ONAMA
(kesin)

DAİRE
BOZMA

YGCK
ONAMA
(kesin)

YGCK
BOZMA

BAM
UYMA, YARGILAMA, HÜKÜM
CMUK m. 326/3
CMK m. 307/3

BAM VEYA DAİRE, İKİNCİ SEFER DOSYA ÖNÜNE
GELDİĞİNDE YENİ BULDUĞU HATALARI DÜZELTEBİLİR Mİ? (kısmi
Kesinleşme mümkün mü?)

7165 SAYILI KANUN

- *Yargıtay kararının gönderileceği merci*
- **Madde 304 – (1) (Değişik:20/2/2019-7165/8 md.)** Yargıtayca 302 nci maddenin birinci fıkrası veya 303 üncü madde uyarınca verilen kararlara ilişkin dosya ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği ise bölge adliye mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.
- (2) Yargıtay, dosyayı 303 üncü maddede belirtilenlerin dışında kalan hâllerde yeniden incelenmek ve hüküm verilmek üzere hükmü bozulan bölge adliye mahkemesine veya diğer bir bölge adliye mahkemesine gönderir. **(Ek cümleler:20/2/2019-7165/8 md.) Ancak bozma kararı,**
- a) İstinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine,
- b) Hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine ya da bozma kararının içeriği doğrultusunda Yargıtayca uygun görülmesi halinde bölge adliye mahkemesine,
- gönderilir. Dosyanın ilk derece mahkemesine gönderildiği hallerde, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir.
- (3) Hüküm, mahkemenin hukuka aykırı olarak kendisini görevli veya yetkili görmesinden dolayı bozulmuşsa, Yargıtay aynı zamanda dosyayı görevli veya yetkili mahkemeye gönderir.
- (4) İlk derece mahkemesi tarafından doğrudan temyiz yolu açık bulunan hükümlerle ilgili olarak verilen karara ilişkin dosya, hükmü veren ilk derece mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.
-
- 7165 sayılı Kanunla eklenen “Geçici 4. Madde:
- “Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 304 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Yargıtay tarafından verilen bozma kararları hakkında uygulanır.”

7165 SAYILI KANUN

- *Davaya yeniden bakacak mahkemenin işlemleri*
-
- **Madde 307 – (1)** Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak bölge adliye veya ilk derece mahkemesi, ilgililere bozmaya karşı diyeceklerini sorar.
- (2) Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin dosyada varolan adreslerine de davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, her hâlde dinlenmesi gerekir.
- **(3) (Ek:20/2/2019-7165/9 md.)⁽²⁾** Yargıtaydan verilen bozma kararına uyulması hâlinde ilk derece mahkemesi tarafından verilen karara karşı, istinaf veya temyiz sınırlarına bakılmaksızın sadece temyiz yoluna başvurulabilir.

UYMADAN SONRA SERBESTLİK İLKESİNİN İSTİSNALARI

BOZULAN NOKTALARI
DÜZELTME
ZORUNLULUĞU

CEZANIN
AĞIRLAŞTIRILMASI
YASAĞI

CMUK m. 326/4

CMK m. 307/4

BOZMA KARARININ DİĞER SANIKLARA SIRAYETİ
CMUK m. 325
CMK m. 306

SANIK LEHİNE
BOZULMUŞ BİR
HÜKÜM

DİĞER
SANIKLARA DA
UYGULANABİLİR
BİR HÜKÜM

YENİ HÜKMÜ DİĞER SANIKLAR TEMYİZ EDEBİLİR Mİ?

HÜKMÜN BOZULMASININ DİĞER SANIKLARA ETKİSİNDEKİ DEĞİŞİKLİK

Madde 325

HÜKMÜN BOZULMASININ DİĞER MAZNUNLARA SİRAYETİ

- Hüküm, cezanın tatbikatında kanuna muhalefet edilmesinden dolayı maznun lehine olarak bozulmuşsa ve bozulan cihetlerin temyiz talebinde bulunamamış olan diğer maznunlara da tatbiki kabil olursa bu maznunlar dahi temyiz talebinde bulunmuşçasına hükmün bozulmasından istifade ederler.

CMK Madde 306

Hükmün bozulmasının diğer sanıklara etkisi

Hüküm, sanık lehine bozulmuşsa ve bu hususların temyiz isteminde bulunmamış olan diğer sanıklara da uygulanması olanağı varsa, bu sanıklar da temyiz isteminde bulunmuşçasına hükmün bozulmasından yararlanırlar.

5271 SAYILI CMK'NIN TEMYİZ
KANUN YOLUNA İLİŞKİN
HÜKÜMLERİNİN YÜRÜRLÜĞE
GİRMESİYLE ORTAYA
ÇIKAN FARKLILIKLAR*

Dr. Fahri Gökçen TANER**

Ankara Barosu
Dergisi yıl 2017 Sayı 4

<https://ankara.academia.edu/FahriGökçenTaner>

taner@law.ankara.edu.tr

Makalenin Geldiği Tarih: 17.08.2017 Kabul Tarihi: 17.10.2017

* Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK – ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

** Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Elemanı.

